

[Carlsen-Skiødt.]

slag Nr. 10, stillet af Flertallet under Nr. 7 og tiltraadt af Indenrigsministeren.

Det som Nr. 11 af Flertallet under Nr. 7 stillede Ændringsforslag gaar ud paa at sikre de smaa Partier Plads i de forskellige Byraadsudvalg. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, men blot sige, at vi fra konservativ Side ikke kan gaa med til dette Ændringsforslag. Det vil efter vor Mening føre til, at disse Udvalg vil blive alt for store, idet der, naar de smaa Partier faar et Medlem ind i Udvalgene, stadig skal sørges for, at det almindelige Flertal ikke forrykkes, og derved vil disse Udvalg blive uforholdsmæssig store. Vi tilræder derfor at forkaste dette Ændringsforslag.

De tre Partier: Socialdemokrater, Radikale og Venstre, har stillet Ændringsforslag Nr. 25 til § 24, som omhandler Ekspropriationsspørgsmaalet. Ved det foreliggende Lovforslags § 24, sidste Stykke, er der sket en betydelig Udvidelse af det alierede bestaaende, idet Kommunalbestyrelserne herefter med Indenrigsministerens Samtykke kan foretage meget vidtrækkende Ekspropriationer af private Grunde, Bygninger, Vandarealer m. v. Med denne Tilføjelse „m. v.“ er der altsaa ingen Grænse for, hvor langt en saadan Ekspropriation kan føres ud.

Vi maa fra konservativ Side modsætte os ikke blot Udvidelsen i det store og hele, men stille Forslag om, at sidste Stykke af § 24 udgaar. Vi maa henholde os til Grundlovens § 80, som omtaler Ekspropriationer. Grundlovens § 80 siger, at Ejendomsretten er ukrænkelig, og at ingen er forpligtet til at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det, og det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.

Vi har ikke ment at kunne se bort fra denne Sætning i Grundlovens § 80, at Ekspropriation kun kan ske ifølge Lov. Selv om vi fra vor Side er villige til at gaa med til en Forhandling om en eller anden Ordning, hvorved der kan gives Tilladelse til Ekspropriation, uden at det sker ved Lov, er vi i høj Grad betænkelige ved at gaa til den stærke Udvidelse, som muliggøres ved det foreliggende Lovforslag og Ændringsforslaget dertil. Det vil forøge Usikkerheden for Borgernes Ejendomsret og vil efter vor Mening ogsaa kunne siges at være i Strid med Grundlovens § 80. Vi er indenfor det konservative Folkeparti betænkelige ved at overgive Rigsdagens Myndighed og Ansvar paa et saa vigtigt Punkt til Kommunerne og Indenrigsministeren og stiller derfor Forslag om at lade sidste Stykke af § 24 udgaa.

Af de af Konservative og Venstre i Forening stillede Ændringsforslag, som er udførligt omtalt af det ærede Medlem Hr. Vagn Bro, skal jeg blot omtale et Par.

Det ene af de Ændringsforslag, som jeg mener at maatte omtale, er Nr. 14 til § 18 og drejer sig om Landdistrikter, der grænser op til en Købstad, og om de Muligheder, der er for Indlemmelse eller Adskillelse for et saadant Distrikts Vedkommende. Vi har stillet et Ændringsforslag, som gaar ud paa, at saafremt et saadant Distrikt ønsker helt at adskilles fra Købstaden som en særegen Kommune eller helt at indlemmes i Købstadkommunen, kan en saadan Indlemmelse eller Adskillelse foretages af Indenrigsministeren, naar Amdsraad, Byraad og Distriktets Kommunalbestyrelse alle er enige derom. Saa er der en lille Ventil, idet Indenrigsministeren, selv om der ikke er Enighed mellem de interesserede Parter, kan indlemme eller adskille en mindre Del, indtil $\frac{1}{10}$ af et saadant Distrikt.

En Tvangsindlemmelse ønsker vi fra vor Side ikke, ud fra den Betragtning, at den kan bevirke en Forrykkelse af Købstadens eller Landdistriktets Økonomi, og tillige vil en Tvangsindlemmelse eller en Tvangsadskillelse altid være et meget stærkt Indgreb i det kommunale Styre. Mindretallet er af den Opfattelse, at den Slags store — jeg vil gerne udtrykkeligt understrege: store — Grænsereguleringer maa ske saaledes, at naar Enighed ikke er til Stede mellem de interesserede Parter, maa Spørgsmaalet forelægges Rigsdagen til Afgørelse; det kan ikke overlades til den siddende Minister egenmægtigt at flytte om med Tusinder eller Titusinder af Landets Borgere, mod deres Ønske eller mod deres Protest, ligesom man flytter Skakbrikker. Det maa være Lovgivningsmagten, der træffer Afgørelse og har Ansvaret.

Jeg kan ikke andet end beklage, at den højtærede Indenrigsminister overhovedet ikke har villet forhandle om dette vigtige Punkt, maaske det allervigtigste, naar det kommer til Stykket. Personlig forstaar jeg ikke, at en demokratisk Minister ikke kan gaa med til at overlade Afgørelsen til Rigsdagen, ligesom jeg heller ikke forstaar, at han ikke kan ønske at overlade Ansvaret til den lovgivende Mynighed.

Administrative Afgørelser paa dette Omraade har jo ogsaa vist sig ret uheldige. Der blev ved første Behandling oplyst et Tilfælde, hvor en Indenrigsminister havde truffet en Afgørelse — endog paa Grundlag af en nedsat Kommissions Betænk-